

פרשת
קדשים

שנה ב'

גליון מס' 69

גברי תורת משה

שיחות ודרשות של זקנינו

מורינו הגה"צ

רבי משה הלוי טורק זצוק"ל

שנמסרו לתלמידי תשב"ר

על פרשת השבוע

העלון יו"ל לאור בקשתו הרבה של מו"ז זצוק"ל
אשר ביקש ואף כתב זאת בצוואתו הק'
וז"ל "זרק בעיקר לחזק בעניני חינוך"

אנא מכם קוראים יקרים תרמו בעין יפה עבור הוצאת והדפסת העלון והנציחו את יקירכם בטל' המכון.

לקבלת העלון מידי שבוע במייל וכן להארות והערות יש לשלוח למייל המכון.

ניתן להשיג את העלון מידי שבוע מיום ה' בערב אצל המו"ל.

כמו כן ניתן להוריד את העלון מידי שבוע:

מהאתר של דרשו www.dirshu.co.il

ומהאתר של בינינו beinenu.com

שכתוב: הב' מ. בלוי נ"ו הקלדה: הר' י. בלוי שליט"א
הגהה ועריכה: הרה"ג ר' ש. א. בלוי שליט"א
עימוד וגרפיקה: הר' ד. בלוי שליט"א

© כל הזכויות שמורות

מכון "זכרו תורת משה"

ברטנורא 9 בני ברק 03-6186876

6186876@gmail.com

נר זכרון

לע"נ זקננו

רבי דוד ב"ר אליעזר זצוק"ל
שלזינגר

חתנו של זקננו

מורנו רבי יעקב רוזנהיים זצוק"ל

גלב"ע כ"ז ניסן תשל"ו

ת.ג.צ.ב.ה.

נשמת אדם

נר השם

קדושים - שבת מברכים אייר

[שיעור זה נמסר ביום שישי ערש"ק יום לאחר אסרו חג של חג הפסח שבבתי ספר הכללי לא התחילו את זמן קיץ בים שישי רק עשו גשר עד יום ראשון אבל בת"ת הזה שנמסר השיעור כן התחילו את זמן קיץ ביום שישי ולכן הסביר סבנו לתלמידים בהתרגשות כמה חשוב שהם ניצלו את היום שישי הזה ללימוד התורה].

ברוכים הבאים בשם ה' ששוב אני זוכה בס"ד לחזור ולמסור לכם תלמידים יקרים שיעור בפרשת השבוע, מסופר ששאלו פעם את רבינו החפץ חיים זי"ע מה עדיף לעשות האם עדיף לשבת וללמוד לבד או לשבת וללמוד ברבים וע"י זה לזכות את הרבים? ענה רבנו החפץ חיים משל למה הדבר דומה לבעל בית חרושת ובעל חנות, בעל בית חרושת שמייצר נעליים הוא מרוויח על כל זוג נעליים שמוכר

[לדוגמא] ארבע שקל, לעומת זאת בעל חנות נעליים מרוויח [לדוגמא] עשר או שתים עשרה שקל על כל זוג נעליים שמוכר, לכאורה נראה שמי מרוויח יותר? בעל החנות נעליים, אבל זה לא נכון, למה? כי בזמן שבעל החנות מוכר זוג נעליים אחד ומרוויח עשר שקל באותו הזמן מוכר בעל הבית חרושת מאה זוגות נעליים ומרוויח ארבע מאות שקל, ע"כ המשל, אמר החפץ חיים הנמשל הוא ללמוד לבד זה רווח גדול לעצמו, אבל כשלומדים ומזכים את הרבים הרווח לעצמו הוא פחות אבל הזכויות של הרבים מכפיל את הרווח שלו כמספר הרבים.

לעניינינו אתם ילדים שחזרתם ללמוד בחיידר יום למחרת אסרו חג בערש"ק אשריכם ואשרי הורייכם ששלחו אתכם ללמוד תורה בערש"ק יום כזה קצר, למרות שביום זה

לומדים בסה"כ רק ארבע שעות, אבל אם תעשו את החשבון ילדים אתם תראו שזה לא ארבע שעות רק זה מאה שעות, בכיתה יש עשרים וחמשה ילדים שיושבים ולומדים, כל שעת לימוד זה עשרים וחמש שעות לימוד, ואם לומדים ארבע שעות זה מאה שעות לימוד, כדאי שתדעו להעריך שאפילו בכזה יום קצר בסה"כ ארבע שעות אבל זה מאה שעות של לימוד תורה.

אבל מלמד ומחנך צריך לחשב את זה שמצד אחד הוא כמו בעל בית חרושת שיש לו כמות של עשרים וחמש תלמידים וכשהוא לומד עם התלמידים אז כל רגע זה מכפיל את עצמו כפול עשרים וחמש, אבל מצד שני מלמד צריך לדעת ולהרגיש כמו בעל חנות נעליים שמוכר כל זוג וזוג בנפרד, מחנך צריך להסתכל על כל ילד וילד איך לומד ראובן ואיך לומד שמעון וכן הלאה,

הילדים לא לומדים כולם אותו הדבר בדיוק כל אחד לומד לפי הכוחות שלו ולפי הדרגה שלו, כל ילד הוא עולם לעצמו, החישוב של מלמד צריך להיות לא הכמות אלא האיכות, בזה שהוא לומד ומשקיע בכל ילד וילד אין לו רק מאה שעות של לימוד יש לו הרבה יותר מזה, יש לו בכיתה אחד ועוד אחד ועוד אחד כל אחד לפי הדרגה שלו, וזה לא סתם הרבה יותר ממאה שעות כי מילד אחד יצא חפץ חיים ומילד אחר יצא ר' חיים עוזר, ומילד אחד יצא חזו"א, אפילו שכולם אהובים כולם ברורים כולם גיבורים אבל כל אחד הוא לפי הדרגה שלו, ואשרי למחנך שהולך בדרך כזו.

אשריכם ילדים ואשרי ההורים שלכם ואשרי התלמוד תורה ואשרי הרבנים שמלמדים אתכם, כל זה אני אומר לכם רק בתור הקדמה שתדעו להעריך איפה שאתם לומדים, ומי שמלמד

נדבר אתכם על הנושא של "אסרו חג בעבותים עד קרנות המזבח".
בפרשה שלנו פרשת קדושים
 כתוב בפסוק "איש אמו ואביו תיראו ואת שבתתי תשמרו אני ה' אלוקיכם" ילדים שלומדים תורה ומכבדים את ההורים זוכים לגדול תלמידי חכמים גדולים, כמו שאמר מרן החזו"א זי"ע פעם אחת כשהוזמן לבחון באחד החיידרים בבני ברק, ילד אחד הצביע ורצה לשאול איזה שאלה בשעת המבחן, הרבה' עשה לו עם היד שיוריד את האצבע, והחזו"א שהבחין בזה אמר לרבה' שהילד ישאל מה שהוא רוצה לשאול, הילד ניגש ושאל את החזו"א, הרי החזו"א גם היה פעם ילד, איך יכול לצאת מילד חזו"א? החזו"א שתק לרגע וענה לילד, "ילד שמכבד את האבא והאמא שלו יכול לצאת ממנו ת"ח גדול" נורא ואיום!

אתכם, בנוסף לזה זה כבוד גדול בשבילי למסור את השיעור הזה לתלמידי כיתה ח' שזה הפאר של הת"ת - בני הישיבה הצעירים, שבחלום הם כבר נמצאים בישיבה, רק עכשיו הם מסיימים את החלום היפה שקוראים לו ימי הילדות השנים היפות של הילדות, ומתכוננים בעז"ה לר"ח אלול הבעל"ט להכנס למעלה בקודש למקום שקוראים לו ישיבה קטנה, תלמידים יקרים אתם צריכים לדעת את הערך של הזמן קיץ הזה העומד בפניכם, אני ראיתי במשך שנים רבות למעלה מעשרים וחמש שנה שאלו התלמידים שבזמן קיץ מאחרי חג הפסח ועד סוף השנה עד ערב תשעה באב ישבו ולמדו בהתמדה מאלו הילדים יצאו תלמידי חכמים מופלגים.

תדיר ושאינו תדיר תדיר קודם ולכן בעז"ה נגיד לכם כמה דברים על פרשת קדושים ואח"כ

מפני שלמעלה במזרח ישבו הראשי ישיבות ובחורים שהיו בקיאים בש"ס, ומרוב גדלותם שהיו דבוקים כל כולם בתורה פחד רבנו לגשת ולדבר איתם בלימוד מרוב שיתבייש מחוכמתם וגדלותם בתורה.

הכרתי יהודי גדול שקראו לו ר' עזרא ברזל זצ"ל שהיה גר כאן בבני ברק, ר' עזרא פעם ניגש לראש ישיבה שלי הגאון ר' טוביה ליסיצין זצ"ל שהיה ראש ישיבה בהיכל התלמוד בתל אביב ואמר לו בזכותכם נהייתי בן תורה, אמר לו ר' עזרא שכאשר הייתי בחור בישיבה קיבלתי את החשק ללימוד התורה, אמר לו ר' טוביה הרי לא למדת אצלי, ענה לו ר' עזרא אני ראיתי איך שהראש ישיבה ישב ולמד שש שעות ברציפות עם החברותא מבלי לדבר מילה אחת של דברים בטלים, אתם שומעים ילדים מה זה נקרא לימוד בהתמדה שלא

ראיתי השבוע את הגאון רבי שמואל בירנבוים (שליט"א) [זצוק"ל] ראש ישיבת מיר באמריקה וראיתי שאיזה ילד ביקש מהראש ישיבה ברכה להצליח בלימוד התורה, שאל אותו הראש ישיבה אתה לומד חומש עם רש"י? ענה התלמיד כן, אמר לו הראש ישיבה תסתכל מה שכתב רש"י על הפסוק "אם בחקתי תלכו" איך זוכים לתורה אם תהיו עמלים בתורה עמלים זה לא רק ללמוד תורה אלא להיות עמלים בתורה.

סיפר לי הגאון הגדול רבי מיכל יהודה ליפקוביץ זצוק"ל סיפור שהיה לפני כשבעים שנה כאשר ר' מיכל יהודה בא לארץ ישראל בתור בחור והלך ללמוד בישיבת חברון בעיה"ק ירושלים, פחד ר' מיכל יהודה ללכת למזרח של הבית המדרש רק הלך עד לבימה איפה שקוראים בתורה ומדוע כ"כ פחד ר' מיכל יהודה

יודעים שום דבר מה שקורה מסביב רק כל כולו היה שקוע בתורה שהוא לומד.

שמעתי פעם שלבעל המנחת חינוך נגנבו לו כל הכתבי יד החידושי תורה שחידש במשך הרבה שנים, ובעל המנחת חינוך מאד בכה על זה והלך להתחזק אצל הרבי שלו, שאל אותו רבו אולי בכל זאת מכל מה שנשרף נשאר משהו? ענה לו שנשאר לו פנקס אחד שכתב את זה הערות לפי סדר התרי"ג מצות בימי נעוריו, אמר לו רבו תפתח את זה, ישב בעל המנחת חינוך עשר שנים ברציפות ופיתח את אותו פנקס ובזכות זה זכינו לספר הגדול "מנחת חינוך".

עוד מובא בפרשה "את שבתתי תשמרו ומקדשי תיראו אני ה'" שמעתי פעם מאחד מגדולי המשגיחים שהביא שכאשר נשרף בית מקדשנו הראשון פגש פילוסוף היוני את ירמיהו הנביא

על יד הביהמ"ק שנשרף ובכה מאד, שאל אותו הפילוסוף הזה הגוי איך מתאים לאדם כזה גדול כמוך לבכות על עצים ואבנים שנשרפו ועוד שאל אותו מה הפשט שאתה בוכה על דבר שעבר כבר מה שייך לבכות על זה? מה מועילה הבכייה הזאת? ענה ירמיהו הנביא לגוי הזה אתה פילוסוף גדול, אתה חכם עצום, יש לך לפעמים ספיקות שאתה לא יודע לפתור אותם? ענה לו הגוי בוודאי, אמר לו ירמיהו הנביא תגיד לי אותם וירמיהו פתר לו את כל הספיקות בין רגע, שאל הגוי הפילוסוף את ירמיהו הנביא מאיפה יש לך את הגאונות הזאת שאתה עונה ככה בין רגע על כל הספיקות? ענה לו ירמיהו מכוח הבית הגדול הזה שנשרף, מכאן אנחנו יכולים לראות מדוע ציוותה התורה ומקדשי תיראו שכל מקור החכמה של עם ישראל בא מהבית

המקדש כמו שכתוב "כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלם". מסופר בחז"ל כאשר אלכסנדר מוקדון אחרי שכבש את כל העולם הסיתו אותו שונאי ישראל לכבוש את ירושלים, הוא בא עם הצבא הגדול ואז היה הכהן גדול בביהמ"ק השני שמעון הצדיק, כששמעו מהסכנה הגדולה שאלכסנדר מוקדון מגיע לכבוש את ירושלים לקח שמעון הצדיק את השמונה בגדי הכהן הגדול ולבש אותם והלך ולקח עמו את גדולי ישראל והם הלכו יחד לקראת אלכסנדר מוקדון, אלכסנדר מוקדון שרכב על סוס כאשר הוא ראה מרחוק את שמעון הצדיק הוא ירד מהסוס שלו והשתחוה לשמעון הצדיק, על אף שהוא לא ידע מי זה, השרים והחיילים שלו שהיו שונאי ישראל שאלו אותו הרי אתה מלך אדיר ואתה משתחוה ליהודי?! הוא אמר להם טיפשים אתם, בכל

המלחמות שאני מנצח אני רואה את האדם הזה הולך לקראתי ואז אני בטוח בניצחון שלי, ומדוע זה ככה היה? התשובה היא שבביהמ"ק הכהן הגדול לא התפלל רק על עם ישראל רק הוא התפלל שיהיה שלום בכל העולם כולו, כי ביהמ"ק זה היסוד של כל העולם כולו.

ועכשיו ילדים נעבור לחלק השני "אסרו חג" תקשרו את החג "בעבותים" בחבלים חזקים שמנים, כדי שנגיע "לקרנות המזבח" כדי שנוכל את כל ההרגשות שזכינו בחג הקדוש הזה לקנות ולקבל בתור מתנה מהבורא עולם.

זכיתי להיות עם הראש ישיבה שלי הרה"צ רבי מאיר לייב פריי הי"ד שהיה הרב של שוראני, כשהייתי קצת יותר מבוגר מכם בגיל ארבע עשרה, יצאנו לשדות בחודש תמוז תרצ"ה לקצור חיטים למצות שמורה לפסח, (יש

איך שרבינו החזון איש ישב ע"י התנור בשעת אפיית המצות שלו, מאפיית המצות היתה פה בפונוביז' היה שם תנור של מצות שמורה ורבינו החזו"א ישב לבד ע"י התנור ואחד התלמידים הכי הגדולים של החזון איש ר' שלמה כהן זצ"ל הנכד של ר' שלמה כהן המהרש"ך זצ"ל הידוע שחידושויו כתובים בכל הש"ס, והוא היה המכנים והמוציא את המצות מהתנור, סדר האפייה היה שעל כל מקל שמו רק מצה אחת, וכך בפחד באימה וביראה אפו את המצות של רבנו החזו"א, וזכורני שפעם אחת ראיתי איך שרבנו החזו"א נהיה אדום כולו כשראה באחד מהמצות שיש חשש שזה לא נאפה כמו שצריך והיה חשש שהמצה החמיצה, כמו"כ היה נוהג הרבי ר' אהרן מבעלז'א זצ"ל בערב פסח לאפות ג"כ בתנור זה את המצות מצוה שלו.

לי תמונות מהחוויה הנוראה הזאת) ואני מכיר ג"כ קבוצות כאלה כיום בארץ ישראל בחודש שיוצאים כ"כ בחודש תמוז לקצור את החיטים בשביל מצה שמורה משעת הקצירה לשנה הבאה עלינו לטובה, כיום על הרבה חבילות של מצות כתוב מצות שמורה משעת קצירה - פירוש הדבר שרבנים ואנשי מעשה יצאו בחודש תמוז וחתכו לבד את החיטים ושמרו שזה לא יחמיץ, היום כמעט כבר לא משתמשים בכלים ידניים רק יש מכונה גדולה שהיא חותכת את כל החיטה אבל עדיין יש מעטים שחותכים בקצירה בידיים, או לפחות הם נוכחים בשעת קצירת החיטים להשגיח על כשרות החיטה, ואח"כ יש עבודה לנקות את גרעיני החיטה ואח"כ יש עבודה לא קלה לטחון את החיטה בריחיים של יד.

זכיתי לקחת את התלמידים שלי בחודש ניסן להראות להם

זכורני מימי ילדותי את הפחד
 הגדול של אבי הי"ד שהיה
 בעל הבית הוא לא ישב בכולל כל
 היום אבל הוא היה ירא שמים
 גדול, והוא לקח אותנו לאפות את
 המצות, וזכורני שהוא היה קונה
 כאלה חבילות גדולות של סיגריות
 והוא חילק את זה לעובדים שאפו
 את המצות בכדי שהפועלים
 יעבדו בזריזות, והאמא שלי הי"ד
 רחצה אותנו בבית לפני שהלכנו
 אם אבי הי"ד לאפות מצות
 והחליפה לנו את הבגדים, מה
 שהלך שמה בבית לפני האפיית
 מצות אני לא יכול לשכוח את זה.
 ישנם יהודים שלא אוכלים בפסח
 שום דבר חוץ ממצות
 תפוחי אדמה ביצים ובשר, ולא
 אוכלים את כל המוצרים האחרים
 אפילו שיש להם את ההכשרים
 הכי הטובים, ילד יר"ש לא יכול
 להיות שבוע ימים בלי שוקולדה!?!
 המנהג שלנו היה בבית כשהילדים
 שלנו היו קטנים הלכנו בחוה"מ

לבקר בביתם של גדולי ישראל
 וזכורני כשבתי הבכורה שולמית
 פראדיל שתחי' היתה כבת ארבע
 או חמש עלינו לביתו של הרב
 מפונוביז' זצ"ל וכמובן הרב נתן
 לילדים כיבוד, היה שם על
 השולחן בננות וסוכריות, לרב
 מפונוביז' היתה עין חדה והוא ראה
 הכל, והוא אמר לי תכבד את
 הילדים, נתתי לבתי הגדולה
 שהיתה כבת ארבע או חמש לכל
 היותר בננה, ולקטנות יותר נתתי
 סוכריות שהיה שם, אמר הרב
 מפונוביז' אהה, לילדה בת חמש
 הוא נותן בננה כי הוא לא סומך על
 ההכשר, אבל לילדה בת שנתיים
 הוא נותן סוכריות, אני נהיתי אדום
 שהרב מפונוביז' מיד תפס את
 המחשבה שלי, אתם שומעים.
"אסרו חג בעבותים" החוויות
 הנוראות שראינו איך
 שאמא הולכת לישון כל לילה
 בשעה שלש לפנות בוקר ובבוקר
 מוקדם היא כבר קמה ומקרצפת

את הבלטות כדי שחלילה לא
ישאר אפילו פירור חמץ אחד
בבית, מי היה עושה כזה בלגן
לשבוע ימים, כלים חדשים, ברזים
חדשים, מים שהכינו מלפני הפסח
והאוכל והירקות, מי כעמד ישראל
גוי אחד בארץ, אין עוד עם כמו עם
ישראל בעולם, וכל זה אנחנו
צריכים לקשור חזק ולזכור
שהדבר יהיה חרוט טוב בליבנו
למשך כל השנה כולה כמה יראת
שמים ויראת חטא ועבודת ה'
בשמחה ראינו בימי חג הפסח, ויהי
רצון שנזכה במהרה לביאת משיח
צדקנו אמן ואמן.

א גוט שאבעס ילדים.

נא ללמוד ולהתפלל

לרפואת האשה הצדקנית מרת

נחמה שולמית פראדיל

בת גולדה שרה

ולרפואת הבחור החשוב

אפרים בן אסתר

הזקוקים לרחמי שמים מרובים

שהקב"ה ישלח להם במהרה רפואה

שלימה בתוך שאר חולי ישראל

"והזן קל כביר לא ימאס תפילת רבים"

"מזל טוב וגר יא יאה"

ברכת מזל טוב שלוחה בזה אמע"כ ידידינו

הר"ר חיים בודנהיימר שליט"א ומשפ'

חתן הר"ר אליעזר קנפלמכר שליט"א ומשפ'

נכד הרה"ג ר' אברהם שמואל גודלבסקי שליט"א ומשפ'

לרגל השמחה השרויה במעונם

בהולדת הבנים - הנכדים - הנינים בשעטו"מ

יה"ר שיזכו אביהם ואמם לגדלם לתורה לחופה ולמעשים טובים

להכניסם בבריתו של אברהם אבינו בעיתו ובזמנו

ויזכו ההורים והסבים לרוות רוב נחת דקדושה

מהם ומכל יוצ"ח בבריות גופא ונהורא מעליא

מאהלים מעומקא דליבא

מכון "זכרו תורת משה"

"מזל טוב וגר יא יאה"

ברכת מזל טוב שלוחה בזה אמע"כ ידידינו

הר"ר ישראל יצחק שחור שליט"א ומשפ'

חתן הרה"ג ר' חיים אהרן טורצין זצוק"ל

נכד הרה"ג ר' שמואל וולף זצוק"ל

לרגל השמחה השרויה במעונו בהולדת הבת בשעטו"מ

יה"ר שיזכו אביה ואמה לגדלה לבעל תורה לחופה ולמעשים טובים

ויזכו הוריה וזקניה לרוות רוב נחת דקדושה ממנה ומכל יוצ"ח

בבריות גופא ונהורא מעליא

מאהלים מעומקא דליבא

מכון "זכרו תורת משה"

הגלגלנין זיך רב לע"ג

הרה"ג

רבי חיים אהרן

בן רבי יונה ראובן זצוק"ל

טורציין

נלב"ע כ"ז ניסן תש"פ

ת.ג.צ.ב.ה.

נודב ע"י

משפחת טורציין שיחיו'

לזכר עולם יהיה צדיק

לע"נ זקננו הגדול

מגדולי מחנכי הדור הגה"צ רבי

משה ב"ר דב הלוי טורק

זצוקללה"ה

נלב"ע ערש"ק ח"י כסלו תשפ"א

~~~~~

ולע"נ רעייתו זקנתנו הדגולה

מרת **טשרנא ב"ר דוד** ע"ה

נלב"ע ז' מרחשון תשס"א

ת. נ. צ. ב. ה.

